

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6101926859
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

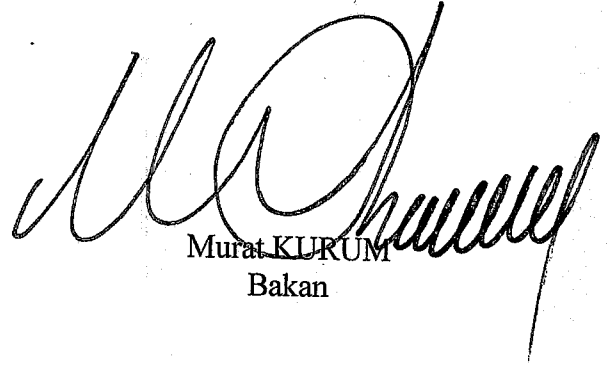
07 Ekim 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (8 Adet, 12 Sayfa)
- Cevap Yazısı (151 Adet, 272 Sayfa)

7/45154	GK-159	7/50118-50/38	47440 GK 2	49215	45874 GK 168
7/46624	GK-774	7/50159	47990	49216	45875 GK 168
7/47875		7/50161	48146	49217	47140 GK 181
7/48134		7/50163	48147	49218	47141 GK 181
7/48135		7/50164	48148	49315	48149
7/48136		7/50165	48300	49316	48150
7/48534		7/50168	48301	49437	48292
7/49427		7/50563	48302	49438	48294
7/49429			48414		48543
			48415		48742
			48416		48879
			48417		49048
			48607		
			48608		

7/48148

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ ÖZTUNÇ'UN
TBMM 7/48148 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Avrupa Birliği, Aralık 2019'da AB Komisyonu tarafından açıklanan Avrupa Yeşil Mutabakat Çağrısı (European Green Deal) ile 2030'a kadar karbon salınımını yüzde 50 azaltmayı, 2050 yılına kadar ise net-sıfır karbon salım hedefine ulaşmayı hedefliyor.

'Yeşil Mutabakat' adı verilen bu yeni büyüme stratejisi, sanayiden tarıma, ulaşırmadan enerjiye "karbonsuz bir ekonomi" modeli getirirken, ticareti de yeniden şekillendirmeyi hedeflemektedir.

2030 ve 2050 iklim hedeflerine ulaşabilmek için enerji sisteminin karbondan daha fazla arındırılması kritik bir öneme sahiptir. AB'nin bu süreçteki öncelikleri; çevre dostu teknolojilere yatırım yapılması, sanayide inovasyonun desteklenmesi, özel ve toplu taşıma sektörlerinde ulaşımın temiz, ucuz ve sağlıklı alternatifler ile sunulması, enerji sektörünün karbonsuzlaşması ve yüzde yüz yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş, binaların enerji verimli hale getirilmesi olarak sıralanıyor. Mutabakat çerçevesinde "karbon sınır vergisi- sınırda karbon düzenlemesi-SKI" uygulanması planlanmaktadır. Avrupa Komisyonu Yeşil Mutabakat Çağrısının Türkiye'de nasıl karşılık bulduğu sorularının cevap bulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Avrupa Yeşil Mutabakat stratejisine göre AB, bundan böyle başka ülkelerle yapacağı serbest ticaret anlaşması gibi anlaşmalar için aday ülkenin Paris Anlaşması'nı "onaylama ve etkin bir şekilde uygulaması" ön şartını getireceğinden, Paris Anlaşması'nı TBMM de onaylayacak mısınız?
- 2- Avrupa Birliğine aday ülkeler içerisinde olduğumuz gerçeği ile gelecek nesillere karbondan arınmış iklim ve çevre önlemleri, emisyonlarda ek azaltımlar için gerekli standartları ve mevzuatı bugünden hazırlama konusunda atılacak adımlar nelerdir?
- 3- Türkiye'deki firmaların büyük bir kısmı Avrupa Birliğine üye ülkelere ihracat yapmaktadır. Türk Şirketlerinin Yeşil mutabakat çağrısına uyumu hangi kuruluşlar veya ajanslar tarafından gerçekleştirilecektir? Genel kriterlere uyumu konusunda ortaya çıkan maliyetleri karşılama noktasında hangi çalışmalar yapılmaktadır?
- 4- Perakende sektörü yanı sıra, lojistik, dağıtım ve ulaşımdan kaynaklanan CO2 emisyonları önemli bir yer tutmaktadır. Komisyon'un 2030 itibarıyla her türlü ambalaj ve paketlemenin biyolojik olarak çözünür ve bitki bazlı plastik yoluyla sağlanması yönünde uygulamaları açısından Türkiye'de hangi hazırlık çalışmaları yapılmaktadır?
- 5- Üretimde karbonsuzlaşma süreci ile birlikte güçlenecek teknoloji ve finans sektöründe, yeşil teknoloji yatırımları ve sürdürülebilir finansman modelleri önem kazanacağından Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri konusunda ne gibi çalışmalar yapılmakta ve ne kadarlık bütçe ayrılmıştır?

- 6- Tarladan sofraya stratejisi ile döngüsel bir ekonomiye ulaşılması hedeflendiğinden, özellikle tarım, gıda ve perakende sektöründe sürdürülebilir gıda tüketimini, uygun fiyatlı ve herkes tarafından kolayca erişilebilen sağlıklı gıdayı teşvik etmek amacıyla nasıl çalışmalar yapılmaktadır?
- 7- Tarladan sofraya stratejisi ile gıda kaynağı, besin değeri, çevresel ayak izi gibi dijital bilgilerin tüketiciye verilmesi konularında çalışmalarınız var mıdır?
- 8- Tarladan sofraya stratejisi ile özellikle çiftçi ve balıkçılar ile ilgili stratejik planlar, hassas tarım, organik tarım, agroekoloji, tarımsal ormancılık ve hayvanları koruma noktasında hangi standartları geliştireceksiniz?
- 9- Yeşil Mutabakat kapsamında, eski ve verimli olmayan binaların yenilenmesi ve bu yenileme işlemleri sırasında döngüsel ekonomiye katkı sağlayacak malzeme kullanımı ön plana çıkmaktadır. Yapı ve inşaat sektörünü, mimarları, mühendisleri, meslek odalarını ve yerel yönetimleri bir araya getiren açık bir platform ve finansmanı ile ilgili nasıl çalışmalar yapılmaktadır?

CEVAPLAR

Paris Anlaşması, temel olarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne dayanmaktadır ve Kyoto Protokolü'nün sona erme tarihi olan 2020 sonrası iklim değişikliği rejimini düzenlemeyi amaçlamaktadır. Paris Anlaşması'nın uzun dönemli hedefi, endüstriyelleşme öncesi döneme kıyasla küresel sıcaklık artışının 2°C'nin olabildiğince altında (mümkünse 1.5 derece seviyesinde) tutulmasıdır.

Paris Anlaşması, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin uygulama aracı olarak 12 Aralık 2015 yılında 195 üye ülke tarafından kabul edilmiştir. Türkiye, 22 Nisan 2016 tarihinde iklim değişikliği ile mücadeledeki samimiyetini göstermek adına Anlaşmayı imzalamış ancak yükümlülüklerle ilgili itirazımız sebebiyle Anlaşmaya taraf olmamıştır.

Paris Anlaşmasına taraf olunmasına yönelik müzakereler sonucunda Paris İklim Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda oy birliği ile kabul edilmiş olup, "Paris İklim Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun" 07/10/2021 tarihli ve 31621 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde doğal kaynaklarımızın korunması, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılması, atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, geri dönüşüm ile hammadde ve enerji tasarrufu sağlanması "al-kullan-at" anlayışına sahip kısa vadeli lineer ekonomi modelinden, "önle-azalt-yeniden kullan-geri dönüştür" yaklaşımıyla uzun vadeli döngüsel ekonomiye geçişin sağlanması amacıyla Sıfır Atık Projesi başlatılmıştır.

Sıfır atık; üretim aşamasından başlayarak tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması, geri dönüşümün sağlanarak bertarafı gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen atık yönetimi yaklaşımıdır. Sıfır atık yönetiminde öncelikle hammadde talebi azaltılarak iklim değişikliğine neden olan emisyonların azaltılmasına katkı sağlanmış olur.

Ülkemizde 1995 yılında oluşan evsel atık miktarı 17 milyon ton iken 2018 yılında 32 milyon tona ulaşmıştır. 2023 yılında ise bu miktarın 38 milyon tonun üzerine çıkacağı öngörülmektedir. 2020 yılı itibariyle belediye nüfusunun % 83'üne 90 düzenli depolama tesisi ile hizmet verilmektedir. 2023 yılına kadar % 100'e ulaşılması hedeflenmektedir. Sıfır Atık Projesinin 2023 yılına kadar bütün ülkede yaygınlaştırılmasını ve geri kazanım oranının % 35'e çıkarılması, düzenli depolama oranının % 65'e indirilmesi hedeflenmektedir.

Sıfır Atık Projesi kapsamında "Sıfır Atık Yönetim Sisteminin" kurulmasına ilişkin genel ilkelerin ve uygulama esaslarının belirlenmesini sağlayarak sıfır atık yaklaşımının ülke genelinde benimsenmesi, uygulanması ve yaygınlaştırılması amacıyla hazırlanan Sıfır Atık Yönetmeliği 12/7/2019 tarih ve 30829 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelikle mahalli idareler ile bina ve yerleşkelerin sıfır atık yönetim sistemine geçiş takvimleri düzenlenmiştir. Sıfır Atık Yönetmeliği ile sıfır atık yönetim sisteminin kurulumu, uygulanması, sistemin takibi için yapılması gerekenler, sıfır atık belgesinin şartları ve belge kriterlerine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Yapılan çalışmalar:

Yönetmelikle mahalli idareler ile bina ve yerleşkelerin sıfır atık yönetim sistemine geçiş takvimleri düzenlenmiştir. 2017 yılı Haziran ayından 2021 yılı Temmuz ayına kadar sıfır atık yönetim sistemine geçen kurum/kuruluş sayısı 117.000'dir.

81 İl Valiliği tarafından İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı hazırlanmıştır.

Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine ilişkin çalışmalara yön vermek amacıyla 11 adet kılavuz hazırlandı.

Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması için mahalli idarelere hibe desteği sağlanmaktadır.

Sıfır atık yönetim sistemini kuran bina ve yerleşkeler ile mahalli idarelere; temel düzeyde ve altın gümüş ve platin düzeyde belge verilmesi çalışmalarımız devam etmektedir.

Sıfır atık konusunda 12.500.000 kişiye eğitim verildi.

2017'de % 13 olan geri kazanım oranımız 2020 yılında % 22,4'e çıkarılmış olup 2023 yılında bu oranın % 35'e çıkarılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımız tarafından hazırlanan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği gereği; 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren yeni yapılacak binalara binanın enerji ihtiyacı ve enerji tüketim sınıflandırması, yalıtım özellikleri ve ısıtma ve/veya soğutma sistemleri, yenilenebilir enerji sistemleri ve sera gazı salımı ile ilgili bilgileri içeren ve hem enerji performansı hem de sera gazı sınıfını A ile G arasında belirleyen Enerji Kimlik Belgesinin alınması zorunlu hale getirilmiştir.

Enerji Kimlik Belgesi yeni binalar için yapı kullanma izin belgesi alınması aşamasında ilgili idarelere sunulur. Enerji Kimlik Belgesi düzenlenmeyen binalara ilgili idarelerce yapı kullanma izin belgesi verilmez.

Yeni binalara Enerji Kimlik Belgesi alınabilmesi için C sınıfı ve daha iyi enerji tüketimine ve sera gazı salımına sahip olması gerekmektedir.

3194 sayılı İmar Kanununa, 29/11/2018 tarihli ve 7153 sayılı Kanununun 16' ncı maddesi ile eklenen Ek Madde 6'da; "1/6/2019 tarihinden itibaren, imar uygulaması görmemiş alanlar için hazırlanıp onaylanacak yeni imar planlarında, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde ve plan bütününde ulaşım amaçlı bisiklet yolları ve bisiklet park istasyonları bulunması zorunludur. Topoğrafya ve arazi eğimi nedeni ile bisiklet yolu yapılamayan yerlerde ise yaya yolları düzenlenir." hükmü çerçevesinde yeni imara açılacak alanlar için yapılacak planlama çalışmalarında bisiklet yolları ve yaya yolları için yer ayrılması sağlanmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanarak 12.12.2019 tarihli ve 30976 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bisiklet Yolları Yönetmeliği" ile plansız alanlar için yeni yapılacak imar planlarında ayrılmış bisiklet yollarına ve bisiklet park istasyonlarına yer verilmesi zorunlu tutulmuştur. Aynı Yönetmelikte bisiklet yolu türleri ve tesis edilecekleri alanlarla ilgili kurallar da belirlenmiş olup bu kurallar çerçevesinde tesis edilecek farklı türdeki bisiklet yolları ile bisikletli ulaşım ağının geliştirilmesinin doğal bir sonucu olarak kentin motorlu taşıt trafiğine bağlı trafik yükünün azalacağı, çevre kirliliğini önleneceği, ulaşım kaynaklı karbon emisyonunun azalacağı değerlendirilmektedir.

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereği biyobozunur ambalajlar ve bunların atıklarına yönelik Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uyulması gerekmektedir. Plastik malzemelerin mikro parçalara parçalanmasını katalize eden katkı maddeleri içeren plastik malzemelerden yapılmış olan okso-bozunur plastik ambalajlar biyobozunur ambalaj olarak kabul edilmemektedir. Bununla birlikte, Yönetmelik gereği ambalajların üretimi ve piyasaya arzı noktasında biyolojik olarak bozunabilir ambalaj niteliği için; oksijenli veya oksijensiz ortamda gerçekleşecek fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlerden sonra elde edilecek nihai ürünün ilgili mevzuatında tanımlı kalite kriterleri ve piyasaya arz şartlarını sağlaması zorunlu tutulmuştur.

Bakanlığımızda; yapılan düzenlemeler ile Türkiye olarak sanayi ile birlikte enerjinin en çok tüketildiği sektör olan bina sektöründe yenilikçi bir yaklaşımla konfor şartlarımızı daha az enerji tüketerek yerine getirmeyi hedeflemiştir. Bir yandan tasarrufa ve çevrenin korunmasına diğer yandan da ülke menfaatine sektörün geliştirilmesine yönelik her uygulamayı önemsenmekte ve çalışma alanlarımıza dâhil edilmektedir.

Ayrıca; Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (2017-2023) B5 "Mevcut Binaların Rehabilitasyonu ve Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi" eylemi kapsamında Bakanlığımız tarafından;

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik ile binalara yapılacak enerji verimliliği uygulamalarının hem standartlara uygun yapılması hem de uygulamaların önündeki bürokratik engellerin kaldırılması ve ulusal ve uluslararası finans kuruluşları tarafından binalarda enerji verimliliği uygulamalarına verilen kredilerin önünü açmak amacıyla Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile taşıyıcı sistemi etkilemeyen ve enerji kimlik belgesi sınıfı en az "C" olacak şekilde yapılacak ısı yalıtımı uygulamaları ile binanın kendi ihtiyacı için yapılacak güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemleri ruhsattan muaf tutulmuştur.

Gerçekleştirilen uygulama modellerine yönelik bilinçlendirme faaliyetleri yapılmış, oluşturulan rehber dokümanlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü web sayfası kütüphanesinde yayımlanmıştır.

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığından edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.